

Aktiva delägarlag - varför och hur?

Malin Lönnroth
Centralförbundet för
Fiskerihushållning

1

1

En liten historisk tillbakablick innan vi kör igång

- **År 1951** – lag om fiske och fiskerätten kopplas ihop med mark- och vattenägande. Det var ändå tillåtet att meta inom den egna kommunen.
- **År 1982** – ny lag om fiske och länsvist pilkfiskekort införs.
- **År 1993** infördes pilkfiske som en del av fiskevårdsavgiften, genom att betala fiskevårdsavgiften fick man landsomfattande rätt att pilka och meta.
- **År 1996.** Länsbaserade spöfiskekortet. Även pilkfiske blir allmän fiskerätt. Under 18-åringar och 65 år fyllda befrias från spöfiskekortsavgiften och fiskekortsavgiften.
- **År 2012.** Regionalt tillstånd för fiskeguider.
- **År 2016** ny lag om fiske. Fiskevårdsavgift för allt fiske förutom mete, pilkfiske och fiske med strömmingshäckla. Paragraf om regionalt tillstånd för kommersiellt fiske.

Kan ni se trenden?

2

Ägarens rättigheter att fatta beslut om sina egna saker har gång efter gång naggats i kanterna. Varför?

- Splittrat vattenägande har inte klarat av att erbjuda fiskemöjligheter.
- Passivitet har lett till politiska krafter börjat ordna fiskerättigheterna istället för att ägarna har kunnat hålla sakerna i egna händer.
- Delägarlagsverksamheten har på många håll sjunkit i en Törnrosasömn. Urbanisering och åldrande befolkning.
- Om vi inte kan stoppa den här trenden, kommer nya krav på att de allmänna fiskerättigheterna ska utökas.

Delägarlagets viktigaste uppgift är förvaltande av egendomen.
För tillfället fungerar förvaltningen inte och därför har det varit och är möjligt att köra över vattenägarna.

3

Inte kasta yxan i sjöndags för delägarlag 2.0!

- I lag om fiske ingår en "tjänsteuppgift" gentemot samhället och olika fiskargrupper. Ersättning via lagstadgade ägarersättningar.
- Möjligheterna till intressebevakning via fiskeriområdena har utvecklats i lagreformerna.
- Fortfarande på delägarlagens ansvar att vårda vattnen. Ansvaret har till och med betonats i den nuvarande lagen (verkställandet av nyttjande- och vårdplanerna).
- Genom att sköta de i lagen inskrivna uppgifterna ser man till att hålla makten i egna händer vad kommer till att kunna nyttja sin egen egendom.
- Under kommande EU-strukturstödsperiod gott om pengar för diverse vattenvårdsprojekt

Huvudsaken att vattenområdet har någon som ansvar för verksamheten. Att fortsätta sova Törnrosasömn är det sämsta alternativet.

4

Hur gå till väga? - behöver vi se över vår verksamhet?

- Har vi tillräckligt med folk?
- Vad göra om ingen är intresserad av att hålla i trådarna och ta ansvar?
- Motsvarar våra stadgar dagens behov?
- Borde vi konstituera vårt delägarlag?
- Skulle vi kunna ha nytta av att sammanslå delägarlagen inom ett visst område?

5

Hitta en lösning som passar just ditt delägarlag!

6

6

Lösning 1 "Generationsväxling"

- Det finns cirka 1,5 miljoner vattenägare i Finland, ändå en stor brist på funktionärer.
- Människorna är delägarlagets viktigaste resurs!
- Aktivera stugägarna!
- Man behöver inte begränsa sig till delägarna när man söker nya personer till styrelsen. Styrelsemedlemmar behöver inte vara delägare.
- Möjligheten att använda ombudsman.
- Se till att uppdatera stadgarna att motsvara dagens krav - inskrivelse om stämmor på distans. Modell finns på ahven.net

7

Lösning 2 Hur fundera kring okonstituerade delägarlag?

- Ett delägarlag kan fungera som icke konstituerat, utan fastställda stadgar. Även ett icke konstituerat delägarlag har rättshandlingsförmåga och kan i sitt namn få rättigheter och göra förbindelser.
- Utmaningen är:
  - Pengatrafiken och bokföring, lämpar sig inte om man har regelbundna intäkter och utgifter
  - Intressebevakningsaspekten

Det är skäl för ett okonstituerat delägarlag att befullmäktiga en eller fler delägare eller annan person att fungera som mottagare av den "korrespondens" som gäller delägarlaget.

8

8

Om man vill konstituera delägarlaget:

- Sammankalla stämma.
- Godkänna stadgar som ska fylla kraven i lag om samfälligheter. Finns modeller på ahven.net!
- Då stadgarna har godkänts av stämman ska de fastställas av Regionförvaltningsverket.
- Lantmäteriverket och Regionförvaltningsverket ska efter varje stämma tillställas uppgifter om styrelsens ordförande och vice ordförande eller ombudsmannen och dennes suppleant samt om deras adresser.
- Kom ihåg att anmäla kontaktuppgifterna också till fiskeriområdet, för utbetalning av ägarersättningar och annan kontakt.

9

Lösning 2 "Outsourca" delägarlagsverksamheten, ensam eller tillsammans

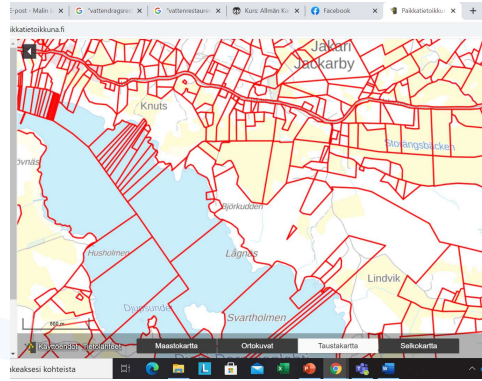
- Överlåtelse av uppgifter är ett alternativ om det är svårt att hitta aktiva.
- Man kan överlåta enbart fisketillståndsförsäljningen, eller överlåta uppgifter mer omfattande till fiskeriområdet med stöd av lag om fiske 121 §.
- För ordnandet av fiske kan man också med stämmobeslut flytta över uppgiften på en förening. Med stämmobeslut kan delägarlaget/delägarlag tillsammans arrendera ut fiskevattnen och/eller ordnandet av fiske på föreningen. Delägarlagens sköter fortfarande till övrig del om sin egen verksamhet.
- Fiskevattnen kan arrenderas av en kommersiell fiskare eller sammanslutning av kommersiella fiskare, en fiskeförening, annan privatperson eller sammanslutning av privatpersoner, ett företag eller ett annat delägarlag.

10

Lösning 3 Sammanslagning av delägarlag

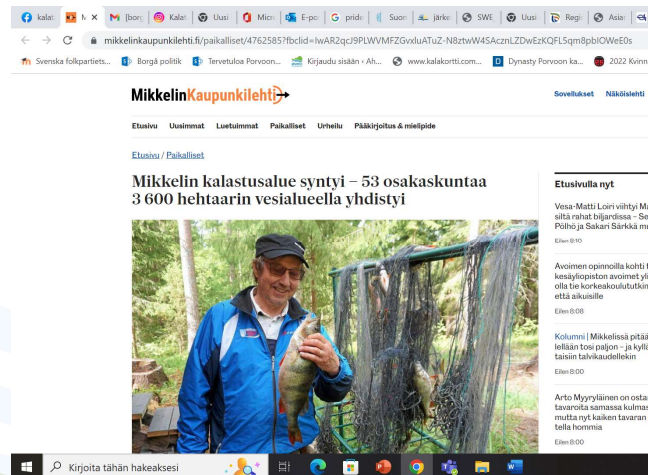
- Sammanslagning av delägarlag kan ge fördelar i synnerhet för små delägarlag.
- Lättare att hitta intresserade personer för ansvarsposter
- Förvaltningskostnaderna sjunker.
- Bättre fisketillståndsförsäljning.
- Lantmäteriförrättning. Efter förrättningen håller man en konstituerande stämma och godkänner stadgar för det nya delägarlaget.

11

Så här på annat håll, skulle det funka hos oss?

- Via EU-projekt
- Målsättningen:
  - att aktivera nya fiskare och nya delägarlagsaktiva
  - förbättra fiskemöjligheterna via olika åtgärder
  - projekt för att förbättra vattenkvaliteten

12

Så här på annat håll, skulle det funkka hos oss?

- Rasvanki-Virmasvesi delägarlag på andra plats i Centralförbundet för Fiskerihushållnings tävling om Finlands bästa delägarlag
- Sammanslagning av sex delägarlag → 18 000 hektar fiskevatten
- Bättre fiske men också båtramper, fågeltorn, grillplatser, bättre sjöfågeljakt
- Aktivera barn och unga genom fiskedagar

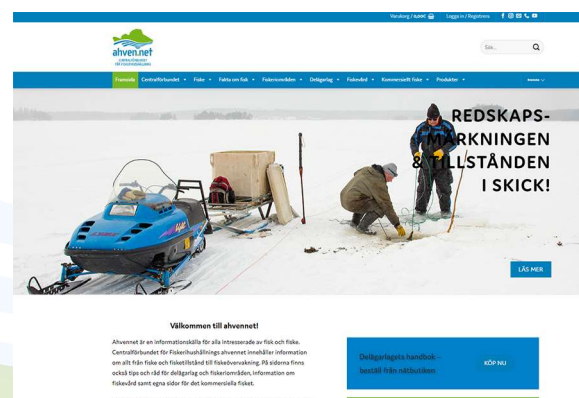
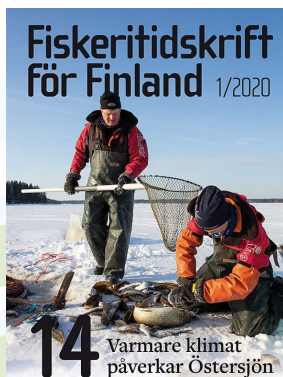

Vad behöver vi och vårt delägarlag och hur kan det också ge mervärde för vår omgivning?

13

Hitta den modell som passar just er - vi finns här för er!

14